

Statoil fær privatar eigarar

Nevndin í Statoil handar í dag virkandi norska oljumálaráðharranum, Anne Enger Lahnstein, eitt álit um hvussu tey meina at norska oljuvinnan skal skipast í framtíðini. Í hesum álitinum er eitt uppskot um at Statoil eigur at fáa privatar eigarar

JÓGVAN HUGO
GARDAR, OSLO

Um fjúrtan dagar skal Norsk Hydro koma við sínum uppskoti. Hesi bæði álitini leggja grundarlagið fyri eini kapping um, hvør sum í framtíðini skal umsita ter risastóru oljugoymslurnar á havsins botni, sum norsk staturin eigur. Serfrøðingar meta, at her leggja virður fyri minst 500 milliardir kronur, kanska heilt uppi 700 milliardir kronur.

Tað er ikki lætt at seta eitt krónutal á virðini, sum norsk staturin eigur gjøgnum "Statens direkte økonomiske engasjement" (SDOE).

Tá Hydro og Statoil í juni samdust um at slakta Saga Petroleum var ein orsök at bæði oljufeløgini ynsku at tryggja sína stóðu í samband við at myndugleikarnir nú arbeiða við at broyta oljuvinnuskipanina. Tað er lætt at minnda sær, at tað kann gerast eitt harðligt stríð millum tað hálystliga Norsk Hydro og statsolju-

felagið Statoil. Bæði feløgini ynskja sær tey bestu pettini, tá rovinu skulu byttast.

Norska oljumálaráðið skal leggja fram eitt uppskot um framtíðar oljuvinnuna í februar 2000. Um ikki Hydro og Statoil semjast um eitt felags uppskot, so enda hesi feløgini í einum lobbykrigið, har tey vilja royna at lokka politikararnar til at velja síni uppskot. Um so hendir, so er hetta einki annað enn tað vanliga. Norsk oljusoga hevur nógv domir har Hydro og Statoil hava verið ósámd.

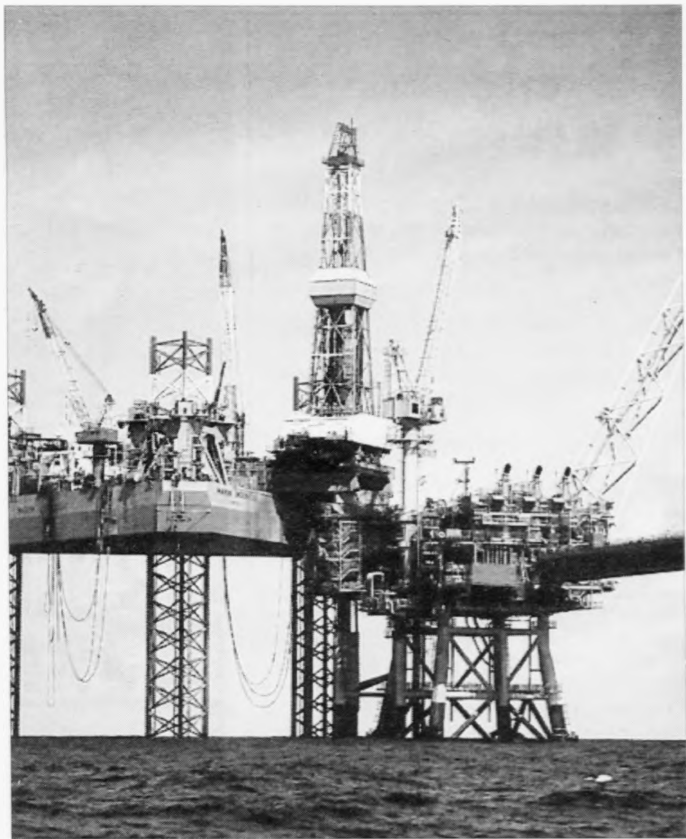
Privatar eigarar

Nevndin í Statoil hevur hevur ikki vilja sagt nakað nægreinligt um hvat sum stendur í álitinum, men okkurt er komið út. Nevndin er samd um at Statoil eigur at fáa privatar pengar inn sum eigarar. Her er talan um ein partvísa privatisering, og nevt hevur verið at privatpersónar ella fyrirkort skulu kunna eiga upp til 49 prosent av partabrovunum. Norsk

Hydro er í dag skipað við 49 prosent privatum ílögum og 51 prosent statligum.

Um so er at Statoil broytir sínar lógir, so fær hetta eisini ávirkan á SDOE, tí tað er Statoil sum í dag umsitir hetta. Sum er hava norskir myndugleikar ikki møguleika at lata privatar fyrirkortur fáa hendan møguleikan. Tískil má SDOE-skipanin broytast.

Nevndin í Statoil visir í álitinum á fleiri møguleikar fyri at loysa SDOE-knútin. Sambært norska blaðnum Dagens Næringsliv eru minst seks møguleikar nevndir í álitinum. Hesar eru 1) at Statoil keypir SDOE ella fær hesar ognirnar sum partabrov; 2) SDOE verður skilt millum Norsk Hydro og Statoil á besat hátt; 3) hægsta boð fær møguleika at halda eygum við SDOE í framtíðini. Hetta er ein neyvann tann møguleikin sum verður valdur, tí norskir myndugleikar kunna ikki bjóða út SDOE uttan at útlendsk feløg kunna leggja inn tilboð. Hetta er orsakað

av EBS-avtalan; 4) Partur av SDOE, ella møguliga alt verður lagt út til sølu har tann sum hevur hægsta boð sleppur at keypa; 5) SDOE heldur fram sum eitt umsitingarfelag ella sum ein oljurnun; 6) SDOE er

bert ein sovandi partur í teimum ymsu oljuvinnunum á norska landgrunninum.

Stortingið seinasta orð

Tað verða stórtingspolitikkarnir sum í seinasta enda

skulu avgera um Statoil gerst partvist privat, og um so verður hvat gerast skal við SDOE. Pengarnir sum koma ígjøgnum SDOE er størsta inntøkkukeldan til norska oljurnunin.

Tollfría sølan ikki kravt arbeiðspláss enn

Sum kunnugt var orðaskiftið undan ES-avgerðini at steðga tollfría handlinum sera drúgv. Serliga bretar og týskarar vóru imóti áttanini, meðan danska stjórnin var ein tann heitasta fyri áttanini at banna tollfría handlinum.

Ikki tí, lokalt í Danmark hildu fólk lítið um áttanina, og tað vóru serstakliga fakfeløgini og teir kommunalu myndugleikarnir í teimum okjunum, sum í mong ár hava notið gott av ferjusbandsinum millum Danmark og Týskland, sum royndu at ávirka stjórnina. Hesi vistu m.a., at eitt bann imóti tollfría handlinum fór at hava

við sær, at so at siga alt ferjusbandsand bleiv niðurlagt, og at mong tí fóru at missa sitt arbeiði.

Hetta hjálpti tó ikki. Stjórnin í Keypmannahavn stóð við sítt, og bannið kom í gildi. Enn hevur hetta tó ikki víst seg at hava havt nakra stórvegis ávirkan, tí bara heilt fá arbeiðspláss eru horvin. Men ein sannroynd er tað, at tað er tí stóra streyminum av ferðafólki nú á hásumri fyri at takka, at ES-avgerðin ikki hevur havt ta væntaðu ávirkanina enn.

Fleiri hundrad rúka

Tí bendir alt á, at hetta

verður ein stokkt gleði hjá teimum, sum vinna sitt dagliga breyð hesiari vinnuni. Einstök av reiðaríunum, sum hava ferjur siglandi millum danskar og týskarar havnir, hava longu boðað frá, at tey fara at siga nógvin fólk upp seinni í summáar.

Eitt nú hava Scandlines boðað frá, at millum 200 og 300 av teirra starvsfólku fara at fáa uppsagnarbræv seinni, og Stena Lines hevur givið 660 av teirra starvsfólku boð um, at tey kunnu vænta sær uppsagn.

Tað hevur eisini víst seg, at ES-avgerðin at banna tollfría handlinum eisini fer

at raka aðrar vinnur. Fleiri bussfeløg, sum hava livað av at senda fullsettar bussar við ferjunum til Týskland, fara eisini at kenna svidan av banninum. Talsmenn hjá busseigarunum hava sagt, at fleiri bussfeløg fara á húsagang, tá summárið fer at halla. Fyribils hava busseigararnir roynt at klára seg við at seta ferðaseðlaprísirnar munandi niður, men heldur ikki tað hevur víst seg at muna nakað stórvegis.

Tí verða ætlandi nógvir danskir bussar settir í næstum.

Vilja varðveita breta-drotning

AUSTRALIA: Tíðliga í november skulu veljararnir í Australia taka stóðu til spurningin, um landið skal skipast sum lýðveldið og samstundis loysast frá bretsku krúnuni. Men fyribils er einki, sum bendir á, at australiumenn hava hug at kvetta seinasta sambandið við gamla hjálandið.

Ein menninakanning, sum bleiv almannakunngjørd í vikuni, at 50 prosent av veljarunum fara at atkvoða imóti lýðveldisuppskötinum, samstundis sum 40 prosent taka við at loysa frá

bretsku krúnuni. Sambandið við eina tilsvandandi kanning fyrr í ár er undirtøkan fyri lýðveldinum minkað fyra prosent, meðan Elisabeth II hevur mist eitt prosent av sínum stuðli.

Úr Canberra verður sagt, at undirtøkan fyri Australia sum lýðveldi hevur ongantíð verið so lítil sum nú, eftir at myndugleikarnir fyri einum ári síðani samtyktu at leggja spurningin fyri fólkiað.

Privat kunnu eisini leita eftir olju

NOREG: Fyri fyrstu ferð nakrantíð hevur ein privatpersónur í Noregi fingið loyvi at leita eftir olju undir havbotninum. Talan er um Arne Lund, sum er

prestur í Sarpsborg. Í vikuni gjørdur mynduleikarnir av at geva onum loyvi at leita eftir olju úti fyri Meløy í Nordland.

Sjálvur sigur presturin seg hava eina kenslu av, at olja er á hesum leiðum, og tað jarðfrøðiliga fyrirreytirnar eru eisini til staðar, sigur hann. Tað hava seismiskar

kamningar víst. Sambært loyvinum kann Arne Lund bora 200 metrar niður á tveimum leiðum, men dýpið má ikki vera oman fyri 25 metrar.

Lesið eisini Sosialin á Internetinum

www.sosialurin.fo